

Стан та напрямки удосконалення економічного регулювання сталого лісокористування

Проведено аналіз застосування економічних важелів регулювання у сфері лісокористування. Обґрунтовано концептуальні засади модернізації діючого механізму регулювання ринкових відносин у сфері лісокористування відповідно до основних напрямів збалансованого розвитку лісового господарства, зокрема: підвищення ефективності плати і платежів за лісові ресурси, реформування управління лісами і лісогосподарською діяльністю, розробка дієвих заходів щодо збереження лісів, поліпшення їх використання, переходу лісової галузі на засади сталого розвитку.

Ключові слова: лісові ресурси, лісове господарство, економічний механізм, лісокористування.

Використання, збереження і відновлення лісових ресурсів, як і успішність лісогосподарського комплексу в цілому, великою мірою залежить від ефективності економічного механізму функціонування галузі. Зокрема, чимало недоліків сьогодні має бюджетна система фінансування лісового сектора, що зумовлюється недостатніми обсягами коштів, які виділяються переважно без врахування еколого-економічних умов лісокористування та пріоритетності робіт з відтворення і використання лісових ресурсів. Надходження плати за спеціальне використання лісових ресурсів, консолідуючись в доходній частині бюджету, лише частково спрямовується на рефінансування лісового господарства. Серед інших проблем лісокористування також можна виділити: нечітку систему реєстрації прав на користування і володіння лісами, відсутність прозорих правил і гарантій прав лісовласників, невизначеність правових засад обігу лісоземельних ділянок, несформованість ринкових основ визначення вартості земельних угідь та порядок їх застави під кредити банків тощо.

Проблеми раціонального використання, охорони та відтворення природних (у тому числі лісових) ресурсів останніми роками набули в Україні особливої гостроти. У сучасних дослідженнях розробка наукової проблематики, пов'язаної з пріоритетними напрямками трансформації використання лісоресурсного потенціалу, висвітлюється у наукових працях В.С. Бондара, С.А. Генсірука, Я.В. Коваля, П.І. Лакиди, Е.В. Мішеніна, В.І. Парпана, А.П. Петрова, В.І. Самоплавського, І.М. Синякевича, А.А. Строчинського, Ю.Ю. Туниці, І.В. Туркевича та багатьох інших відомих науковців. Наукове забезпечення вирішення проблем лісокористування вимагає подальшого дослідження важливих завдань галузевого і міжгалузевого характеру, таких як: підвищення ефективності плати і платежів за лісові ресурси, реформування управління лісами і лісогосподарською діяльністю, розробка дієвих заходів щодо збереження лісів, поліпшення їх використання, переходу лісової галузі на засади сталого розвитку.

Метою статті є розгляд сучасного стану та особливостей функціонування ринкових механізмів у сфері лісокористування, оцінка проблем; внесення обґрунтованих зауважень та пропозицій щодо напрямків трансформації лісового сектора економіки та вдосконалення ринкових механізмів регулювання лісокористування. Запропоновані концептуальні положення відображають необхідність змін у системі економіко-організаційних механізмів лісокористування щодо раціонального використання і управління лісовими ресурсами, економічної (грошової) оцінки лісових ресурсів, удосконалення рентних платежів за лісові ресурси і фінансування лісокористування, вдосконалення відносин власності та

прав користування лісовими ресурсами, а також підтримки раціонального обігу лісового фонду в умовах подальшого реформування економіки.

Вдосконалення відносин власності та прав користування лісовими ресурсами

Чинна практика. Відносини прав власності є правовим інструментом лісової політики, який визначає модель управління в галузі охорони, відтворення і використання лісових ресурсів та від якого безпосередньо залежить ефективність застосування економічних важелів лісокористування.

Згідно з Лісовим кодексом України в редакції від 08.02.2006 р. ліси можуть перебувати в державній, комунальній та приватній власності (ст. 7). Право державної власності на ліси набуває і реалізує держава в особі Кабінету Міністрів України, Центрального органу виконавчої влади з питань лісового господарства у сфері лісових відносин та з питань охорони навколишнього природного середовища, Ради міністрів АР Крим, місцевих державних адміністрацій та сільських і селищних рад [3].

Незважаючи на плюралізм прав власності на земельні ділянки лісового фонду, в Україні наразі безперечні права власності на них представлені лише державною власністю. Державні ліси продажу не підлягають, а можуть лише надаватися в постійне або тимчасове використання.

Право користування в Україні представлено: правом постійного користування земельними ділянками лісового фонду, правом загального використання лісових ресурсів та правом тимчасового користування земельними ділянками лісового фонду. На сьогодні Лісовий фонд наданий в постійне користування підприємствам: Державного комітету лісового господарства – 7,4 млн. га (68%), Міністерства аграрної політики – 1,8 млн. га (17%), Міністерства оборони – 0,2 млн. га (2%), Міністерства з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи – 0,2 млн. га (2%), Міністерства охорони навколишнього природного середовища – 0,1 млн. га (1%), інших міністерств і відомств – 0,2 млн. га (2%), іншим лісокористувачам – 3,1%; розташованими на землях запасу і не наданими в користування є 0,8 млн. га (7%) лісів [4].

Проблемні питання. Усупереч вимогам Концепції реформування та розвитку лісового господарства (розпорядження КМУ від 18.04.2006 №208-р та аналогічної постанови 13.03.2006 №273) [5] донині не подолано багатовідомчу систему управління лісами, не передано до сфери управління Держкомлісгоспу або інших постійних лісокористувачів землі лісового фонду колишніх сільськогосподарських підприємств.

У цих лісах більш поширеними є факти самовільних рубок, пошкодження та знищення лісових насаджень, крадіжок лісопродукції, порушення природозберігаючих технологій при заготівлі лісосировини і неналежного здійснення контролю лісовою охороною, незаконного зайняття земель лісового фонду тощо. Продуктивність зазначених лісів нижча, ніж лісових насаджень, що перебувають у користуванні Держкомлісгоспу, а збитки, завдані державі лісопорушеннями, складають майже 30 млн. грн. щороку. Ще близько 800 тис. га лісів держави залишаються не наданими у користування та перебувають на землях запасу у занедбаному стані. Не визначено правове підпорядкування понад 400 тис. гектарів полезахисних лісових смуг і лісів, під захистом яких перебуває майже 13 млн. га ріллі [4].

Головною причиною недосконалості відносин власності на лісові ресурси і земельні ділянки лісового фонду в Україні вважаємо неузгодженість між задекларованими чинним законодавством формами власності та фактичним розподілом прав на них.

Ініціативи та шляхи вирішення:

- забезпечення необхідного різноманіття форм власності на ліси і функцій держави з володіння, розпоряджання і користування лісовими ресурсами як основи підвищення ефективності лісогосподарського виробництва;
- удосконалення юридичної захищеності різних форм власності на ліси, лісові ресурси і методи господарювання. Законодавство щодо формування відносин власності на ліси повинно базуватися на концептуальних підходах принципово нового економічного механізму, спрямованого на підвищення ефективності використання й відтворення лісоресурсного потенціалу;
- перебудова системи кадастрів лісових ресурсів, передусім розробка комплексних регіональних (територіальних) кадастрів і веденням єдиного обліку лісових ресурсів як об'єктів власності з їх відповідною ідентифікацією;
- визначення доцільності і масштабів передачі у комунальну, колективну або індивідуальну власність земель лісогосподарського призначення з урахуванням ресурсного та природоохоронного значення цих об'єктів;
- удосконалення системи державного управління лісами, законодавче розмежування повноважень між органами лісового господарства, іншими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування їх функцій та взаємовідносин.

Використання фінансово-економічних інструментів регулювання лісокористування

Чинна практика. У системі фінансово-економічних відносин регулювання природокористування платежі за користування ресурсами лісу відіграють основну роль як засіб відшкодування затрат лісогосподарського виробництва, вирівнювання умов роботи лісових підприємств, поповнення бюджету за рахунок додаткового доходу від рубки лісу в кращих природних та економічних умовах та є чи не єдиним економічно виправданим джерелом охорони та відтворення лісових ресурсів.

Плата за лісові ресурси є формою реалізації економічних відносин між власником лісу і лісокористувачами. Вона визначається на основі ренти, яка обчислюється різницею між ціною лісу на корені у віці рубки та індивідуально зведеними затратами, пов'язаними з їх відновленням в даних умовах місцезростання. Встановлений таким чином норматив плати за лісові ресурси являє собою базовий розмір регіональної ставки. За користування лісами в соціально-екологічних цілях базовий розмір ставки плати в зв'язку з відсутністю методів економічної оцінки різних функцій лісу корегується відповідними коефіцієнтами.

Збір за спеціальне використання лісових ресурсів є важливою складовою фінансування лісокористування, призначення якого – відшкодування витрат держави на лісове господарство та який сплачується за лісові ресурси державного і місцевого значення. Плата встановлюється за таксами чи у вигляді орендної плати, доходу від реалізації продукції на конкурсних основах.

Величина збору за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду визначається з урахуванням ліміту лісосічного фонду, із застосуванням такс на деревину лісових порід, що відпускається на пні, і на живицю, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20.01.1997 р. №44 (зі змінами та доповненнями від 21.02.2006 р. №174), та з урахуванням середньорічного індексу споживчих цін за попередній календарний рік [6].

Згідно з законодавством України збір за спеціальне використання лісових ресурсів державного значення у розмірі 100% зараховується до Державного бюджету; плата за використання лісових ресурсів місцевого значення у повному обсязі зараховується до місцевих бюджетів і не пов'язана з витратами на відтворення лісових ресурсів, що фінансуються з державного бюджету.

В основі побудови системи такс повинні бути витрати лісового господарства на охорону, збереження і відтворення лісів, що враховують і рентний дохід, що утворюється в результаті використання деревини в кращих природних, транспортних та інших умовах. Проте в Україні плата за лісові ресурси не повністю відображає вищенаведені витрати, її розмір становить лише 8-10% від ринкової вартості деревини і є набагато нижчим, ніж за кордоном. Також сьогодні в Україні спостерігається переважання заготівлі деревини внаслідок вибіркового рубок головного користування і рубок, пов'язаних із веденням лісового господарства, оскільки такси на них знижуються, що можна віднести до недоліків наявного економічного механізму лісокористування (у 2007 р. рубками, пов'язаними з веденням лісового господарства, охоплено 93,8% загальної площі рубок, а рубками головного користування – лише 6,2%; у структурі заготовленої ліквідної деревини у 2007 р. 42% отримано від рубок головного користування і 58% від рубок, пов'язаних із веденням лісового господарства) [7].

Важливим елементом моделі фінансово-економічного механізму лісокористування є плата за оренду лісового фонду, земельні ділянки якого можуть передаватися в оренду на термін до 50 років, що занадто недостатньо для лісгосподарського виробництва з тривалим циклом відтворення лісів (50-100 років). За таких умов оренда в основному може стосуватися заготівлі лісу, користування земельними ділянками для туристичних, рекреаційних, мисливських та інших потреб.

Поряд із спеціальними видами пропонуються також платежі, які пов'язані з використанням лісових ресурсів, але не є постійними. Це штрафні санкції і компенсаційні платежі за нераціональне лісокористування і нанесення шкоди лісам.

Проблемні питання. Лісоресурсні платежі і збори складають незначну частку у доходах державного і зведеного бюджету України. У 2009 р. вона становила 0,08%, що в абсолютному розмірі дорівнює 213,3 млн. грн. [7] (для порівняння, у Польщі лісовий податок у 2007 р. становив 157,1 млн. злотих, у 2008 р. – 175 млн. злотих, що становило відповідно 0,13% та 0,12 бюджету держави) [8]. Поряд з цим, бюджетні витрати на ведення лісового господарства в Україні практично вдвічі перевищують надходження від плати за спеціальне використання лісових ресурсів, що є свідченням неефективного лісокористування.

Плата за лісокористування сьогодні має формальний характер. Не всі ресурси лісу є платними, а діючі такси на деревину, що відпускається на пні, не відшкодовують затрат на її відтворення. Не відображають фактичної вартості і ціни на лісоматеріали, тому що в їх собівартості закладений низький рівень плати за деревину на пні.

Плата за використання лісових ресурсів розраховується на законодавчо встановлених нормативах, які в Україні на сьогодні формуються переважно в абсолютному вигляді. Реформування у напрямі прив'язки до вартісних параметрів лісосировинних ресурсів вони практично не зазнають. Основним інструментом потенціалу зростання надходжень від лісоресурсних платежів у рамках формування бюджету є лише індексація нормативів зборів відповідно до зростання цін виробників промислової продукції.

Оскільки можливості зростання обсягу платежів за лісові ресурси у зв'язку з підвищенням екологічного значення лісів та через низьку лісистість території в Україні обмежені, у концепції пропонується збільшити доходи державного і місцевого бюджетів насамперед шляхом диверсифікації плати за лісокористування.

Не всі ресурси лісу є платними, зокрема відсутня плата за використання деревини від рубок, не пов'язаних з веденням лісового господарства, лісових насаджень захисного і рекреаційного призначення. Землі лісового фонду також не оподатковуються, що є причиною зниження ефективності їх використання.

Ініціативи та шляхи вирішення:

- плату за лісові ресурси встановлювати виключно на основі ринкового ціноутворення з урахуванням методів державного регулювання. Мінімальний її розмір має визначатися економічно, виходячи з нормативів прямих витрат на лісовирощування за переліком лісгосподарських робіт, встановлених законодавчим шляхом;
- підвищити таксову вартість деревини на пні з урахуванням середньої ринкової вартості деревини; проводити щорічний перегляд такс, узгодження їх з ринковими цінами на необроблені лісоматеріали;
- застосовувати такси на всю ліквідну деревину, що заготовляється як у порядку рубок головного користування, так і в порядку ведення лісового господарства;
- стягування плати за надання лісгоспами земельних ділянок фізичним чи юридичним особам у користування сільськогосподарських та мисливських угідь, а також об'єктів для здійснення культурно-оздоровчих, рекреаційних, спортивних і туристичних заходів, для проведення науково-дослідних робіт тощо має стати законодавчо визначеною та реалізованою на практиці нормою для підвищення їх спроможності щодо забезпечення прибутковості лісівництва;
- узаконити плату за: землі лісового фонду, які використовуються в цілях, не пов'язаних із веденням лісового господарства, зокрема для будівництва різних споруд – нафтопроводів, ліній електропередач, дачного будівництва тощо; забруднення лісів промисловими підприємствами і розміщення відходів на землях лісового фонду; надання лісовими підприємствами різних послуг стороннім організаціям і установам.

Реалізація вказаних заходів повинна забезпечити відносно стійку фінансову базу лісового господарства як основу його переходу на принципи самофінансування.

Стимулювання раціонального лісокористування

Чинна практика. Система економічного регулювання діяльності суб'єктів господарювання стосується найрезультативніших заохочувальних заходів, спрямованих на зменшення загроз, які негативно впливають на збереження та стале використання лісових ресурсів. Таке регулювання здійснюється через економічний механізм природокористування та природоохоронної діяльності, який охоплює набір відповідних економічних інструментів, котрі примушують (податки, штрафи) або спонукають (податкові пільги, екологічна сертифікація) суб'єктів господарювання на дотримання екологічних вимог, спрямовуючи їх на здійснення ресурсозберігаючих заходів і раціональне природокористування.

Так, окрім Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», стимулювання заходів щодо розширеного відтворення лісів передбачено і Лісовим кодексом (ст. 99), зокрема шляхом: компенсації витрат власникам лісів і лісокористувачам при впровадженні ними заходів щодо розширеного відтворення лісів; застосування прискореної амортизації основних фондів землеохоронного, лісоохоронного та природоохоронного призначення [3].

Структура економічного механізму лісокористування включає й економічні санкції за лісопорушення, метою яких є попередження негативної господарської діяльності та екодеструктивних змін лісових систем. Санкції виконують фіскальну і стимулюючу функції, з яких пріоритетною повинна стати стимулююча, а розміри штрафів – покривати завдану лісам шкоду.

В Україні передбачені методи економічного покарання: штрафи за лісопорушення, збільшення нормативів плати за понадлімітне спеціальне використання лісових ресурсів, відшкодування екологічної шкоди, що призвела до погіршення

стану лісів, відшкодування втрат лісового господарства у зв'язку з вилученням лісових земель для інших цілей

Проблемні питання. Чинний в Україні економічний механізм стимулювання раціонального лісокористування перебуває на стадії формування, оскільки більшість його еколого-економічних інструментів існує лише на рівні законодавчих положень, не будучи реалізованими та впровадженими у практику господарювання. Також у представленій системі економічного механізму екологічного регулювання фактично не функціонує механізм кредитування природоохоронних заходів, пільгового оподаткування та цінового заохочення екологоконструктивної діяльності. Не набули необхідного розвитку механізм впливу субсидування на формування екологічної інфраструктури, національного ринку екологічних послуг тощо, в тому числі екологічний аудит та екологічне страхування.

Головні недоліки вітчизняного економічного механізму екологічного стимулювання полягають у тому, що він: не набув подальшого розвитку, не кореспондує з іншими економічними показниками та стимулами господарської діяльності; недостатньо оперативної й ефективно реагує на динаміку економічних і екологічних процесів у державі. Така недооцінка екологічної складової стає перешкодою на шляху ресурсозбереження, екологоконструктивної структурної перебудови економіки та екологізації лісового господарства.

Ініціативи та шляхи вирішення:

- розробити і впровадити ряд механізмів, зокрема спеціальну плату за лісоземельні ділянки, диференційовану залежно від якості стану лісових насаджень та оподаткування за прогресивною шкалою тих ділянок, які тривалий час не використовуються за призначенням;
- стимулювати за рахунок приватного капіталу проведення робіт щодо створення захисних насаджень з метою запобігання ерозії ґрунтів, залісення угідь, консервації малопродуктивних, деградованих та техногенно забруднених земель та земель запасу;
- ініціювати запровадження податкових пільг у випадку фінансування розширеного відтворення лісів агролісомеліорації у степовій та лісостеповій природних зонах, утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, охорони і захисту лісів від пожеж, хвороб та шкідників;
- впровадити у лісовому господарстві України податок за погіршення стану лісів, передбачений чинним законодавством (Збір за забруднення навколишнього середовища передбачає сплату податку за погіршення стану природних об'єктів) щодо лісокористування. Для встановлення нормативів плати за погіршення якості лісових ресурсів необхідно розробити методику її визначення з урахуванням регіональних (зональних) коефіцієнтів;
- забезпечити належну охорону лісових екосистем, організувати постійний моніторинг лісів і земель лісогосподарського призначення;
- здійснювати ефективну інвестиційну політику, спрямовану на розробку, освоєння та використання в галузі лісового господарства ресурсозберігаючих, маловідходних та безвідходних технологій, а також екологічно чистих видів лісової продукції.

Забезпечення регіональних інтересів при використанні лісових ресурсів

Чинна практика. Відповідно до ст. 13 Конституції України земля, її надра, атмосферне повітря та інші природні ресурси, що є в межах території України, /.../ є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах визначених цією Конституцією. Згідно зі ст. 142 Конституції України матеріальною і фінансовою основою місцевого

самоврядування є ... земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.

Проблемні питання. Питання ефективного використання лісових земель, наданих у користування суб'єктам підприємницької діяльності, з точки зору створення матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування досі не врегульовані. Врегулювання питань розмежування права власності на лісові ресурси між державною і комунальною формами власності з чітким виділенням власності органів місцевого самоврядування стало б важливим джерелом ресурсного забезпечення життєдіяльності місцевих громад і підвищило б рівень їх відповідальності за використання цих ресурсів, особливо для багатолісних адміністративно-територіальних утворень – областей і районів Карпатського регіону, Полісся та Поділля.

На цих засадах доцільно було б унормувати право постійного користування лігоспами землями лісового фонду по кожному з районів на законодавчо визначених економічних принципах платності (сплачувати податок за землі, покриті лісовою рослинністю). Плата лігоспами земельного податку мала б перераховуватись до місцевих бюджетів районів, на території яких лігоспи здійснюють землекористування з метою лісівництва. Чітко визначені частини цього податку доцільно перераховувати на користь відповідних сільських громад. Це сприяло б економічній зацікавленості місцевих органів влади в ефективності ведення лісового господарства, розташованого на їх територіях.

Ініціативи та шляхи вирішення:

- уточнення функцій управління і повноважень органів місцевого самоврядування, а також координації їх діяльності у розв'язанні проблем щодо відтворення, охорони і використання лісів територіальних громад;
- виділення і передача у володіння (власність) населених пунктів земельних угідь під залісення за рахунок коштів місцевого самоврядування з метою розширення лісоволодінь територіальних громад та задоволення їх продуктами і послугами лісу відповідно до вимог загальнодержавного і лісового законодавств;
- розробка нормативно-правових актів регулювання процесами використання, охорони і відновлення лісів територіальних громад;
- забезпечення координації управління лісами територіальних громад з урахуванням державних і суспільних інтересів, а також контрольних функцій за дотриманням законодавства, державних стандартів та норм;
- встановлення для місцевого рівня фіксованого відсотку відрахувань від загальнодержавних податків до місцевих бюджетів (зокрема, це стосується плати за землі лісового фонду), який гарантовано має спрямовуватись на відновлення лісових ресурсів і охорону довкілля;
- вдосконалення правових основ управління і контролю в галузі охорони і відтворення природних (лісових) ресурсів, спрямоване на реорганізацію системи органів управління природними ресурсами, розширення складу і повноважень місцевих органів управління і контролю за використанням природних ресурсів, формуванню органів екологічного контролю на місцевому рівні.

Очікувані результати. Вдосконалення чинного економічного механізму лісочористування та формування стабільних джерел його фінансування у найближчій перспективі має стати необхідною органічною складовою системи заохочування охорони і відтворення лісоресурсного потенціалу, створення сприятливих умов для інвестицій, податків, кредитів. Підвищення в цілому ролі економічних інструментів природо ресурсної політики в процесі прийняття

управлінських та державних рішень, а також зростання кількості, різновидів та масштабів використання цих інструментів неминуче супроводжуватиметься впровадженням виправданих з соціально-економічної та екологічної точок зору заходів, які сприяють збереженню і сталому використанню лісових ресурсів.

Список використаних джерел

1. Лісова політика: теорія і практика : [монографія] / Синякевич І.М., Соловій І.П., Врублевська О.В. та ін. ; під наук. ред. І. М. Синякевича. – Львів : ЛА «Піраміда», 2008. – 612 с.
2. Коваль Я. В. Напрямки розвитку лісоресурсної сфери в умовах кризової ситуації / Я. В. Коваль // Наукові праці Лісівничої академії наук України: [зб. наук. праць]. – Львів : РВВ НЛТУ України, 2009. – Вип. 7. – С. 104 -106.
3. Лісовий кодекс України [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>.
4. Загальна характеристика лісів України [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://dkg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article>.
5. Розпорядження КМУ від 18.04.2006 №208-р «Про схвалення Концепції реформування та розвитку лісового господарства України» [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.
6. Постанова КМУ від 20.01.1997 р. №44 «Про затвердження такс на деревину лісових порід, що відпускається на пні, і на живицю» [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://search.ligazakon.ua>.
7. Дані з Веб-сторінки Державного комітету статистики [Електронний документ]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Leśnictwo-2009, Informacje i opracowania statystyczne, Warszawa 2009, Główny Urząd Statystyczny. – 310 s. – S. 218.

Полюга В.А. Состояние и направления усовершенствования экономического регулирования устойчивого лесопользования.

Проведен анализ применения экономических рычагов регулирования в области лесопользования. Обосновано концептуальные принципы модернизации действующего механизма регулирования рыночных отношений в сфере лесопользования в соответствии с основными направлениями сбалансированного развития лесного хозяйства, в частности: повышения эффективности платы и платежей за лесные ресурсы, реформирования управления лесами и лесохозяйственной деятельностью, разработка действенных мероприятий, по сохранению лесов, улучшения их использования, перехода лесной отрасли на принципы устойчивого развития.

Ключевые слова: лесные ресурсы, лесное хозяйство, экономический механизм, лесопользование.

Poliuha V.O. State and Directions of Economic Adjustment Improvement in the Sphere of Sustainable Forest Management.

The analysis of application of economic adjustment instruments in the sphere of forest management is conducted. Conceptual principles of modernization of current market relations mechanism in forest management in accordance with basic directions of the balanced development of forestry, in particular increase of forest payments efficiency, reformation of forests management and forestry activity, development of efficient measures of forests maintenance, improvement of its use, transition of forest industry to the principles of sustainable development, are substantiated.

Key words: forest resources, forestry, economic mechanism, forest management.

Надійшло 17.09.2010 р.